

Tio kontrabasar och pukor! Foto: X-Ray Malmö

Aftonens program kan ses som ett led i utvecklingen av MSOs internationella fullstora klang. MSO har en lång tradition att spela Bruckner, inte minst förvaltd av vår förre hedersdirigent Heinz Wallberg. Nu har turen kommit till vår chefdirigent Sinaisky att föra arvet vidare och äntligen kan vi göra det med riktiga förutsättningar. Eftersom vi numera är en fullstor symfoniorkester kommer också Bruckners musik att klinga fullödig. Erfarenheterna från sommarens inspelningar av Schmidts symfonier, som på minner om Bruckner i sina upplägg, bådär för en storartad version av Bruckners nia, kanske den mest storslagna av alla hans symfonier.

Varmt välkommen hälsar
Lennart Stenkvis VD

För att göra oss än mer kontinentala tänkte vi börja med att låta drycker intas i konsertsalen. Höjer det trivseln och fungerar bra så fortsätter vi med det. Ordningstadgan kräver dock som i resten av Europa, plastglas. Vänligen släng din mugg i återvinningslådan.

SYMFONIKONSERT

TORSDAG 15 NOVEMBER 19.30
2007/2008

MALMÖ SYMFONIORKESTER
VASSILY SINAISKY dirigent
VADIM GLUZMAN violin
Marika Fältskog konsertmästare

MAX BRUCH (1838–1920)
Violinkonsert nr 1 g-moll op 26 (25')
Vorspiel. Allegro moderato
Adagio
Finale. Allegro energico

PAUS

ANTON BRUCKNER (1824–1896)
Symfoni nr 9 d-moll (60')
Feierlich, misterioso
Scherzo. Bewegt, lebhaft – Trio. Schnell
Adagio. Langsam, feierlich

Vadim Gluzman signerar CD-skivor
i pausen, övre foajén

Konserten spelas in
av Sveriges Radio P2
och sänds 4 jan 19.30

VASSILY SINAISKY dirigent

Vassily Sinaisky är vår chefdirigent sedan januari 2007 och är ett aktat namn både i hemlandet Ryssland och internationellt. Med kraftfull elegans, teknisk skicklighet och stort engagemang ger han konserter med MSO och många av världens mest framstående orkestrar. Som ung studerade han dirigering för Ilya Musin vid musikkonservatoriet i Leningrad och blev därefter assistent till den legendariske dirigenten Kirill Kondrasjin hos filharmonikerna i Moskva. 1973 vann han den prestigefyllda Karajan-tävlingen i Berlin, vilket blev startskottet för hans internationella karriär.

Sinaisky var under åren 1991–1996 chefdirigent och konstnärlig ledare för Moskva-

filharmonikerna. Därefter fick han samma position hos ryska statens symfoniorkester, där han stannade till 2002. Sedan 1996 är han förste gästdirigent för BBC Philharmonic Orchestra och framträder varje år med dem på Proms. Tillsammans har de också gjort ett antal skivinspelningar på Chandos, främst rysk musik av Balakirev, Szymanowski, Shchedrin, Schreker samt Sjostakovitj. Han har också arbetat mycket med opera och har tidigare varit förste gästdirigent vid Bolsjoj i Moskva.

När Sinaisky inte framträder med MSO arbetar han med en rad orkestrar världen över. Nyligen har han dirigerat Los Angeles Philharmonic, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, BBC Symphony Orchestra och Concertgebouw i Amsterdam. Säsongen har också innehållit debuter med Pittsburgh Symphony Orchestra, finska radions symfoniorkester och NDR Sinfonieorchester i Hamburg. Inom en inte alltför lång framtid väntar uppdrag med London Philharmonic Orchestra, filharmoniska orkestern i Rotterdam, ryska statens symfoniorkester, filharmonikerna i St Petersburg och City of Birmingham Symphony Orchestra, med vilken han samarbetar regelbundet. Vidare kommer Sinaisky att debutera med San Francisco Opera 2008.

Foto: Jesper Lindgren

VADIM GLUZMAN violin

Vadim Gluzman (f 1973) har studerat för Zakhar Bron och Yair Kless vid Rubin Academy of Music i Tel Aviv. När Gluzman var 16 år träffade han Isaac Stern, ett möte som födde en djup vänskap och följdes av regelbundna träffar. Han har också genomgått utbildning i USA, bl a vid Juilliard School i New York. Vadims karriär omfattar många resor världen runt och han har framträtt på otaliga scener, både som solist och i andra sammanhang. Han ger också konserter med sin fru, pianisten Angela Yoffe. För ett par år sedan samarbetade de båda med den legendariske koreografen John Neumeier vid premiären av Lera Auerbachs *24 Preludes for Violin and Piano* i Hamburgbalettens uppsättning.

Bland de orkestrar som Vadim Gluzman har framträtt med under de senaste åren kan nämnas Berlins och Stuttgarts radiosymfoniker, symfoniorkestrarna i Cincinnati, Seoul, Bournemouth, Detroit och New Jersey samt filharmonikerna i Dresden, München, Tokyo och Bergen. Han har också turnerat i Australien och spelat med orkestrar i Adelaide, Perth, Brisbane och på Tasmanien. Under 2007 släpper han en skiva med verk av Tjajkovskij tillsammans med Andrew Litton och Bergens filharmoniker. Dessutom gör han en inspelning med verk av Barber, Bernstein och Bloch tillsammans med symfonikerna i Sao Paulo.

Vadim Gluzman har berättat att han kommunicerar sina innersta känslor genom musiken. Han fullkomligt älskar att stå på scen och uppslukas då av ett tillstånd som kan liknas vid att sväva och flyga. Det är en underbar upplevelse och ett måste för mig, har han sagt.

www.vadimgluzman.com

MAX BRUCH

Violinkonsert nr 1 g-moll op 26

Under den senare delen av 1800-talet framstod Max Bruch som en av de ledande tyska tonsättarna. Hans stora produktion av orkester- och kammarmusik framfördes flitigt och inte minst uppskattade var hans stora verk för kör och orkester. Bruchs musikaliska stil var väl förankrad i den så kallade Leipzig-skolans ideal, med Mendelssohn och Schumann som förebilder, och han ansågs redan som ung vara en representant för en mer traditionell och akademisk estetik. Dessa ideal kom han att behålla oförändrade genom hela livet och mot slutet av sitt liv kom han att få uppleva hur den musikaliska utvecklingen tog helt andra vägar än hans egen och hur hans musik mer och mer betraktades som passé och försvann från repertoaren. Dock med undantag av framför allt ett verk: den första violinkonserten från 1866, som istället har kommit att bli desto mer uppskattad! Konserten har tre satser. I den första satsen skapar Bruch en fri, improvisatorisk dialog mellan solisten och orkestern. I andra satsen, Adagio, finner man tveklöst en av den tyska romantikens vackraste satser och den utmärks av en enastående melodisk rikedom som Bruch spänner ut i långa cantabile-bågar. Finalen öppnar med ett rytmiskt profilerat och vitalt så kallat "ungerskt" tema. Säkert tittade Brahms drygt tio år senare lite extra noga på denna sats

Max Bruch, född 6 januari 1838 i Köln, död 2 oktober 1920 i Friedenau, Berlin

när han själv skulle skriva sin violinkonsert, som också den fick en "ungersk" final. Ytterligare något som förenar dessa konserter är att de båda två tillägnades den store violinisten Joseph Joachim.

©Staffan Storm

Max Bruch komponerade flera verk för violin och orkester, bl a tre violinkonserter. Det är emellertid endast den första av dessa från 1866 som spelas regelbundet. Någon gång hör man också *Violinkonsert nr 2* och *Skotsk fantasi*. Bruch levde ett långt liv och var mycket produktiv och skrev framförallt mängder av körverk. En anledning till att han endast representeras av så få verk kan vara att han tycks ha frusit tiden stilistiskt. Han skolades i Mendelssohn- och Schumann-traditionen och bröt egentligen aldrig med denna. Den allmänna stilutvecklingen i Europa från 1850 var nästan svindlande i sin föränderlighet och Bruch levde fram till och med den fria atonala musikens genombrott. Det är möjligt att han alltmer kom att omges av en anakronistisk atmosfär. Detta påverkar naturligtvis inte lyssnandet till den första violinkonserten, men kan förklara varför han i övrigt försvunnit från repertoaren.

I nästan makaber motsats till denna repertoarfrånvaro, blev violinkonserten stilbildande genom sin lyriskt sångbara melodik och påverkade tonsättare som Brahms och Richard Strauss t o m ett så sent verk som *Alpsymfonin* av Strauss anknyter tydligt till Bruchs sångbara stråkstil.

©Tore Eriksson

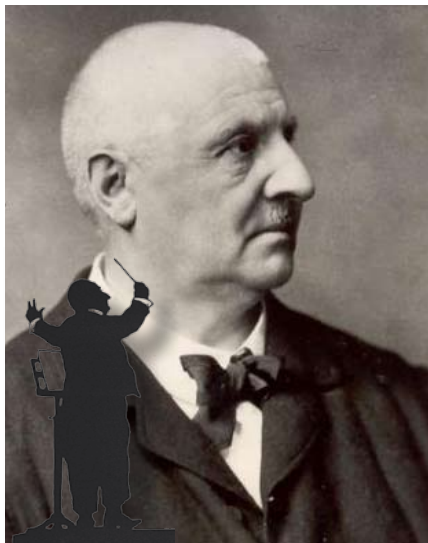
Bruch 1883 på sin Amerikaturné

ANTON BRUCKNER

Symfoni nr 9 d-moll

Det sista decenniet av Bruckners liv dominerades av arbetet med den nionde symfonin och han skrev på den ända fram till de sista dagarna av sitt liv. Verket påbörjades så gott som omedelbart efter åttonde symfonin. Dock avbröts hastigt arbetet med det nya verket. Dirigenten Herman Levi, som tidigare framgångsrikt framfört sjunde symfonin, refuserade åttonde symfonin och när väl Bruckners besvikelse hade lagt sig påbörjade han istället en genomgripande omarbetning av verket. När detta var klart gick han även tillbaka till sina tre första symfonier och sin stora *Mässa i f-moll* och reviderade dem också. Ytterligare avbrott i arbetet med den nionde symfonin orsakades av komponerandet av två stora kör- och orkesterverk, *Psalm 150* och *Helgoland*.

Trots Bruckners tilltagande ohälsa under sina sista år visar detta ändå på en obruten skaparkraft, även om en stor del av denna till en början kanaliserades in i revisioner av gamla verk snarare än in i arbetet med den nya symfonin. Så småningom fokuserade Bruckner ändå sin kraft på symfonin och han hoppades länge att han trots de tilltagande hälsoproblemen skulle få möjlighet att skriva färdigt den. Man kan ana att han såg verket som sitt musikaliska testamente och att han inte minst betraktade den väldiga adagio-satsen som ett avsked från livet. När Bruckner dog efter lång tids sjukdom, 11 oktober, 1896, låg symfonin

på hans skrivbord. De tre första satserna fanns i komplett skick, men till symfonins final fanns bara en hel del skissmaterial, vissa delar ganska detaljerat utformade och andra i lösa fragment. Bruckner sågs själv ha föreslagit, när han insett att han inte skulle komma att kunna fullborda verket, att hans *Te Deum*, för kör och orkester (1881–84) kunde framföras som avslutning på symfonin. Så har ibland skett och likaså har det funnits försök att med utgångspunkt från det bevarade skissmaterialet "fullborda" finalen.

Symfonin visar att Bruckner under sina sista år var på väg att utforska nya uttrycksmedel och utvidga sitt tonspråk. Detta var säkert också en bidragande orsak till det utdragna arbetet med verket. Än idag kan man överraskas av de nästan förepressionistiska dragen med en melodik byggd på vida intervall och den kromatiska, och vid några ställen mycket dissonanta, harmoniken. Första satsen kännetecknas av stora kontraster. Efter en dyster, hemlighetsfull öppning följer en stor stegring in till huvudtemat. Den efterföljande temagruppen domineras av stråkarna och är av en mer ljus och lyrisk karaktär. Satsen innehåller också typiska ostinato-idéer, korta motiv som envist upprepas, det använder Bruckner ofta för att bygga upp stora kulminationer.

Andra satsen får nog sägas vara Bruckners originellaste scherzo-sats. Också här är kontrastverkan viktig. En lätt och luftig öppning med pizzicato-stråkar mot en bakgrund av nästan impressionistiska ackord ställs mot en massiv och brutal full orkesterklang.

Också i det efterföljande Adagiot är starka kontraster och spänningen mellan olika musikaliska material central. Redan i de allra första takterna ställs vida intervall och kromatik mot hymnisk treklangsharmonik. Liksom första satsen leds också denna sats mot ett dissonant klimax.

Anton Bruckner, född 4 september 1824 i Ansfelden, en förort till Linz, död 11 oktober 1896 i Wien, Österrike

Verket uruppfördes först 1903 men då i en bearbetad version av dirigenten Ferdinand Löwe. Inte förrän 1932 klingade symfonin i sin originalform.

@Staffan Storm

